

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 56. Nonò, ex eo quòd laudatis Patribus concinant Innocentius I.
Gregorius Magnus, Cæcarius Arelatensis, Ivo Carnotensis, Bernardus,
Thomas Cantuariensis, Thomas Villanovanus, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

demonstret, sine compuncti, sine in melius commutati, & res tota confecta est.

855 Septimò, S. Augustinus homil. 41. inter 50. vitæ mutationem cum laudatis Patribus adeò necessariam censet, ad ferendum iudicium de veritate pœnitentiæ, ut sine illa mutatione ipsam reputet irrisoriam, semelque relapsum, longo illo tempore, quo pœnitentiæ tempus olim decurrebatur, neget esse verum pœnitentem: *Pœnitentes, pœnitentes, si tamen estis pœnitentes, & non irridentes, mutate vitam. Si ergo pœnitentes, cur facis quæ malè fecisti? si fecisse pœnitet, nolis facere. Si adhuc facis, certè non pœnitet, iudicio utique Ecclesiæ. Quia in te non apparent indicia, quibus Ecclesiæ probetur tua pœnitentiæ. Ad hoc quippe tibi tempus illud Ecclesiæ præfixit, ut dignis pœnitentiæ fructibus, præsertim emendatione vitæ, ipsi satisfacias, id est probes te verè esse conversum, uti docet Enchirid. cap. 65. Quia plerumque dolor alterius cordis occultus est alteri, neque in aliorum notitiam per verba, vel aliqua signa (ipsam satis probantia) procedit... rectè consistuntur, ab iis qui Ecclesiæ præsumunt, tempora pœnitentiæ, ut fiat satis etiam Ecclesiæ, in qua remittuntur ipsa peccata.*

856 Octavò, si Augustinus credidisset pœnitentiæ Ecclesiæ Ministris satis probari verbis, vel lachrymis sterilibus pœnitentis, sine aliis pœnitentiæ operibus, credidisset eam satis probari solis sine fructibus (verba quippe sine operibus ferm. 44. de verb. Dom. ab ipso vocantur *folia sine fructibus*, dum Judæi habentes verba legis, & facta non habentes, ab ipso dicuntur *pleni foliis, & fructus non habentes*). At verò non credidit Augustinus, pœnitentiæ Ecclesiæ Ministris satis probari solis sine fructibus. Cùm ejusmodi pœnitentiæ (ut pote sterilem, non fecundam) ferm. 50. de temp. censuerit insufficientem ad veniam peccatorum. *Dolete qui intellexistis: corrigimini si doluistis. Quamdiu laudare, & non facere? Verum est (inquit) quod Veritas dicit, nihil verius. Fiat ergo quod verum est. ... Testatur Veritas per Joannem... facite fructus dignos pœnitentiæ... jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur... Quisquis ergo istos fructus non fecerit, sine causa putat per sterilem pœnitentiæ se mereri veniam peccatorum... Parum est itaque recedere a peccatis, si præterita curare neglexeris, sicut scriptum est: "Fili peccati? ne adjicias iterum." Et ne hoc solo securum se esse putaret, & de pristinis (inquit) deprecari, ut tibi dimittantur. Sed quid proderit deprecari, si te non dignum feceris exaudiri, non faciendo fructus dignos pœnitentiæ, ut tanquam sterilis arbor excidaris, & in ignem mittaris?*

857 Nonò, si statim atque peccator animi compunctionem verbis manifestat, sive ore dicit se dolere, emendationemque proponere, secundum Augustinum maturus esset absolutioni, cessarent rationes quas allegat enarrat. in Plat. 6. ad illa verba: *Sed tu Domine usquequò? Ubi loquentem inducit peccatricem animam, diu luctantem cum moribus suis; diu dilatam à Medico, ut ei persuadetur in quæ mala se peccando præcipitaverit. Anima quippe illa, cum aliqua cordis amaritudine, jam antè dixerat: Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Miserere mei Domine, quia infirmus sum. Sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde. Augustino tamen teste, anima ista nondum tam perfectè orabat, ut ei dici posset: Adhuc loquente te dicam, ecce adsum; id est pœnitentiæ ipsius nondum matura erat absolutioni, sed absolutio ipsius adhuc erat differenda, ut ei persuadetur in quæ mala se peccando præcipitaverit. Et quia quod*

Tom. III.

facile sanatur, non multùm cavetur. Et iterum, quia ex difficultate sanationis erit diligentior custodia accepta sanitatis. Illa (inquam) Augustini rationes cessarent, si Sacerdos credere deberet pœnitentem satis dispositum ad absolutionem, statim atque hoc verbis exprimit, dum manifesta ratio non apparet in contrarium. Ob facilitatem quippe absolutionis peccator non multùm cavetur peccatum, sed ad illud cavendum negligentior fieret. Nec ipsi persuaderetur in quæ mala se peccando præcipitaverit. Siquidem ex facilitate illa potius tibi persuaderet levitatem quàm gravitatem pœnarum, quæ ipsum manerent. Nullius ergo roboris forent rationes Augustini. Quod cum dici nequeat, consequens est Augustinum prorsus alienum esse ab illa facilitate, ampliùsque ad absolvendum postulare, quàm folia verborum. Imò vitæ emendationem requirit: *Non audio quid sonet (ait tr. 3. in epist. Joan.) sed video quid visat.*

CAPUT LVI.

Nonò, ex eo quòd laudatis Patribus concinant Innocentius I. Gregorius Magnus, Casarius Arelatenfis, Ivo Carnotensis, Bernardus, Thomas Cantuariensis, Thomas Villanovanus, &c.

Siquidem Innocentius I. epist. 7. Sacerdoti (in- 858 quit) est judicare, ut attendat ad confessionem pœnitentis (nontamen ad eam solam) sed & ad lachrymas corrigentis (nota ly corrigentis) ac tum jubeat dimitti, cum viderit congruam satisfactionem, id est dum sibi satis probata fuerit conversio ipsius, sive ut Leo I. ait epist. 79. c. 6. dum conversorum animos perspexerit esse devotos. Neque enim pensanda est pœnitentiæ quantitate temporis (ait Concilium Cablonense sub Carolo Magno c. 34.) sed ardore mentis, & mortificatione corporis.

Sed nihil expressius, quàm quod Gregorius Mag- 859 nus ait lib. 6. in cap. 15. libri 1. Reg. Signum veræ conversionis non est in oris confessione, sed in afflictione pœnitentiæ. Tunc namque bene conversum peccatorem cernimus, cum digna afflictionis auferitur te delere nititur, quod loquendo confitetur. Et infra: in fructu ergo, non in foliis, aut ramis pœnitentiæ cognoscenda est. Confessio ergo verba, quid sunt aliud nisi folia?

S. Casarius ferm. 57. (qui extat to. 5. operum 860 S. Augustini in Appendice edit. noviss. ferm. 256.) loquens de pœnitente, qui operibus pœnitentiæ non ostendit, Ego timeo (inquit) ne forte iste talis pœnitens, nec in conscientia sua habuerit, quod in operibus non ostendit. Quia etsi id non sit manifestum, quia cor videre non possumus; tamen secundum Evangelicam sententiam, "ex fructibus eorum cognoscetis eos," dum ea quæ supra scripta sunt (restitutionem malè raptorum, reconciliationem ex toto corde cum inimicis, elemosinam, &c.) implere penitus non videmus. Cùm hæc ita sint, quis nos poterit prohibere, ut eam credamus non bene de hac luce migrasse, quem bona opera cognoscimus non fecisse? Ecce quid mihi de subitanea pœnitentiæ videatur, charitati vestra exponi, &c. Et ferm. 59. in Append. 258. Qui non erubuit pœnitentiæ committere, citò in se bonis operibus contendat Dei imaginem reparare, ut inter filios mereatur agnosci a Patre: ne ab illa æterna beatitudine exclusus, & à convivio nuptialis projectus, ligatus manibus & pedibus, projiciatur in tenebris exteriores, &c.

Ivo Carnotensis epist. 228. Edit. Paris. anni 861 1610. Queris Fraternitas Tua, quomodo conver-

T 1 2

manant inter se Prophetica sententia, que dicit: „ In quacunque hora peccator ingemuerit, saluus erit. „ & Symdalis, que peccata sua confitentes aliquando à corporis & sanguinis Christi communiione suspendit. Repugnare enim tibi videtur, seu dissentire sententiam Corporis & Capitis, ut quis Caput, id est Christus, celeriter à peccato liberat, cui Corpus Christi, id est Ecclesia, sub pena peccati diu ligatos retineat. Que questio facile solvitur, si interni Iudicis animadvertio, & humana fragilitatis consideratio diligentius attendatur. Cum enim criminalis culpa delinquentem separet à capite, & à corpore; rationis ordo hoc exigat, ut internus Iudex tanto remittat celerius, quanto solus magis videt interius. Iudex verò qui tantum videt in facie (quomodo tantum videt sacramentalis Iudex) usque ad delinquentem sub peccati pena detinet, donec per manifestum poenitentia fructum, quis sit poenitentis affectus intelligat. Per internum enim gemitum satisficit interno Iudici; & idè indilata datur ab eo peccati remissio, cui manifesta est interna conversio. Ecclesia verò (sive Ecclesia Ministris) quia occulta cordis ignorat, non solvit ligatum, licet suscitatum, nisi de monumento elatum; id est publicè, id est externè seu ad sensum patente satisfactione purgatum. Hinc est quòd Ecclesia sua crimina consistentes à Sacramentorum communiione suspendit, & in cinere & cetero positos, ab introitu Ecclesiarum statuto tempore excludit, ut per hoc experiatur si iam sunt intus vivificati, cum fuerint longè maceratione probati.

862 Nec verum est quòd noster Carolus ab Assumptione ait: Ivonem sibi solum agere de externo & sacramentali, non de interno & sacramentali Ecclesie iudicio. Primò, quia agit de illa ipsa peccati per Ecclesiam remissione, quam Christus, qui videt interius, citò concedit, dum internam dispositionem conspiciat. Quam remissionem dicit non tam citò concedi ab Ecclesia, seu Ecclesie Ministro; quia solum videt in facie, non in corde, uti Christus; idèque delinquentes non absolvit, donec per externos poenitentia fructus, quis sit poenitentis affectus intelligat.

Secundò, quia notum est cruditis, verba ista: Ecclesia, quia occulta cordis ignorat, non solvit ligatum, nisi de monumento elatum: alludere ad historiam Evangelicam resurrectionis Lazari, quæ ab omnibus passim Patribus exponitur de absolutione sacramentali.

Tertio, verba quoque ista: ut per hoc experiatur, si iam sunt intus vivificati, &c. manifestè alludunt ad celebrem Gregorii Magni sententiam: illos debemus per Pastoralem auctoritatem solvere, quos Auctorem nostrum cognoscimus per suscitantem gratiam vivificare. Quæ à Theologis omnibus de sacramentali absolutione intelligitur. Quam lapsus in gravia crimina olim Ecclesia non concedebat, nisi satisfactione purgatis, eaque publicè, si publica fuissent crimina.

863 Quas quidem satisfactiones Calvinus & Melancthon dixerunt fuisse disciplinam, & rem purè politicam. Sed hoc idè confinxerunt, quia Poenitentia Sacramentum, & sacramentales satisfactiones hæreticè sustulerunt. Caveant proinde Catholici veterum Patrum, de peccatorum absolutione, satisfactione, & operibus, sententias ad hæreticorum itorum sensum detorque. Quod an faciat Carolus ab Assumptione, ahorum est iudicium.

864 Post Ivonem Bernardus episcopus 107. docet, ex operibus, non ex verbis cognosci, an simus filii Dei, & an Filius Dei suscitaverit nos ab operibus mortuis, ad opera vite. Quia non ex foliis, neque ex floribus, sed ex fructu arbor bona malivè cognoscitur. Denique à fructibus eorum (ait) cognoscetis eos.

Post Bernardum S. Thomas Cantuariensis l. 3. epist. 95. de poenitentia loquens, sic ait: Sicut Christus nunquam reprobatur veram; sic semper aspernatur, & reprobatur falsam, utramque (per suos in terris Vicarios) examinans ex contritione cordis, & convincens ab operibus suis. Nam arbor ex fructu cognoscitur, & opera cuiusque testimonium perhibent de eo.

Post Thomam Cantuariensem S. Thomas VII. laovanus conc. 6. in Dom. 4. Advent. Samaritana aquam vite petit à Domino, dicens: „ Domine da mihi hanc aquam. „ Cui dicitur à Domino: „ Vade, voca virum tuum. „ Us quid Domine, nonne sine viro poterit recipere aquam vitam?... Nota mysterium... Cum peccator plorat peccata, mulier venit ad puteum absolutionis: poenitentia sanatur. Sed non sufficit mulier, id est contritio, sive dolor de præteritis. Adducit virum constantem & robustum, id est propositum firmum abstinendi de cetero à peccatis, sine quo non portabit aquam in hydra conscientie sue. Sed, quam multi sunt, qui respondere possunt, etiam dum peccata lacrymantur: „ Domine non habeo virum: „ Ita enim est, nam adulterium est illud propositum quod habent. Vis agnoscere quod propositum sit legitimum? Est quod adulterium? Ex vita cognoscendum dicit. Vide si est vir conscientie. Quod agnosceret in duobus. Nam primo non est alteri nuptus. Secundò vir agit vitam conjugalem. Adulter verò stuprat & vadit. Si propositum est legitimum, nuptum est conscientia, nam quietat eam... Si post confessionem statim mutas propositum, & redis, crede tunc anima, hanc quem habes, non est tuus vir. Nam non egit vitam longam cum uxore conscientia.

Et conc. 3. in Dom. 3. Quadrag. loquens de iis qui leviter, facile & citò post confessionem relabuntur: Licet (inquit) in confessione dicant, quòd verè proponunt, non credas... Unde de huiusmodi consilio Confessoribus, ut mittant eos in domos suas, & cum invenerint correctos & emendatos, tunc absolvant... Pater Augustinus: poenitentes, quid agitis? quid prodest quædà humilitas, si non immutamus? Ex his que dicantur, colligo, quòd tota vita, tota salus nostra principaliter pendet ex correctione vite. Et conc. in ter. 6. post Dom. 4. Quadrag. Cum Nimue civitatis excidium per Prophetam Dominus comminaretur, jejunaverunt incolæ, planxerunt, vestiti sunt sacco, in cinere sederunt, cum lacrymis clamaverunt. Sed quid ait Scriptura? „ Et vidit Deus opera eorum, quòd conversi sunt de via sua mala, & miseris est super malitiam, quam locutus fuerat ut faceret eis, & non fecit. „ Non ait: vidit gemitus, vidit lacrymas, vidit sacco, vidit cineres. Sed quid vidit? „ opera eorum, quòd conversi sunt de via sua mala. Verità non deseruntur, frustra Dei misericordia lacrymis imploratur... O peccator, si vere ploras, veni foras: fuge concupiscentiam, dimitte levitiam, expelle mulierculam, solve castenam. Alit non credo lacrymis. Multò minis verbis solis. Prius ergo vadat, & concubinam è domo pellat, pecuniam alienam restituat, contractus usurarius rumpat, famam proximi lesam, prout potest, resarciat, mercenariorum labores, & pauperum debita solvat, offenso fratri reconcilietur, & veniam petat. Et tunc ad Confessarium redeat, & absolvetur. Hic rectus est ordo, hic in Lazari suscitacione à Domino servatus est. Hanc ordinem ne transgrediaris. O Medice!... cur indigno veniam promittis? Cur cui absolutionis beneficium exhibeas, non discernis, &c.? Audiat hæc Carolus ab Assumptione, audiant alii Juniores, & tententur sibi contrariam esse doctrinam Sanctorum.